

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Verus Ecclesiasticus Vocationem suam cognoscendi Avidus, Eidemqve Correspondendi Studiosus

Mansi, Giuseppe

Francofurti ad Mœnum, 1693

Cap. III. De mansuetudine ac concordia, quam Deus cupit in sua Ecclesia

urn:nbn:de:hbz:466:1-38106

Caput Tertium.

*De Mansuetudine ac Concordia, quam
DEUS cupit in sua Ecclesia.*

Mansuetudo, bonaque intelligentia cum
proximis nostris, adeo necessaria est,
tamque strictè annexa Ordini sacro, ut
Sapientia incarnata nihil aliud majori curadi-
cipulis suis inculcaverit, quam illam man-
suetudinem: *Discite à me, quia mitis sum.*
Matth. II. v. 29. Hinc videtur Sancto Am-
brosio, *Lib. 3. de offic. cap. 9.* præter virtutem
illam, nullam aliam requiri in Sacerdote:
*Sacerdotis est nulli nocere, prodesse velle omni-
bus; ne lacessitus quidem & injuriâ offensus.*
Concordia hæc seu unio Ecclesiæ jam olim
sub initio nascentis mundi in Evæ formatio-
ne præfigurata fuit, quam Plastes Divinus ex
costa quadam, sublata ex Adami latere con-
fecit; non quasi ipsi aliunde defecisset ma-
teria ad illam effingendam, cum verbo uni-
co totum hoc ex nihilo produxerit univer-
sam, sed magnum in actione illa latebat
Sacramentum, prout dicit S. Paulus, non
exiguo mysterio gravidum: *Sacramentum
hoc magnum, ego autem dico in Christo, & in*

G 2

Ec-

Verus

Verus
deusM
S

Ecclesia : Eph. 5. v. 3. Ideo hoc fecit summus
 ille, supremusque Artifex, prout docet Theodoretus: q. 30. in Gen. *Ut naturalem quædam benevolentiam, & mutuam in illis iniret.* Si ergo, prout dixi, formatio illa fuerit Ecclesiæ typus, voluit per hoc exprimitur ac meliori quo poterat modo insinuare exprimere, quantopere desideraret, ut ecclesiastici se invicem diligerent, ut concolerent, ut confratres venerarentur, ut tanquam ejusdem corporis membra, quæ nulla unquam discordia, dissensionibus, sese mutuo complecterentur: *Ut sit schisma in corpore, sed in idipsum procerum sollicita sunt membra.* 1. Cor. 12. v. 25. *defunt in lacris litteris figuræ aliæ, ac bola, merito jam relatis addenda: Arcæ etiam Ecclesiæ typus fuit, siquidem, prout omnes illi, qui extra arcam fuerunt, universali diluvio perierunt per aquas, eodem modo, qui tanquam membrum non manent Ecclesiæ, sperare salutem nullatenus possunt dum extra illius gremium degunt.* Jam verò Columba illa, clarissima Spiritus sancti figura, quæque arcæ mysticæ jugiter assistit, aliis alterius aut plantæ, aut arboris arborum, quam Olivæ, quæ pacis est Symbolum. Similiter, hominum sapientissimum Salomon, instinctu divino fieri mandatum

duos illos Cherubinos super oraculum, non ex auro aliave materia pretiosa, sed ex oliva, 3. Reg. 6. v. 23. ad inculcandam virtutem hanc Ecclesiasticis, siquidem: *Omnia in figura contingebant illis.* Altare, in quo DEUS volebat sibi offerri sacrificium, hoc modo ordinavit ædificari: *Ædificabis altare Domino Deo tuo de lapidibus, quos ferrum non tetigit.* Deut. 27. v. 5. Mandavit similiter idem ille noster Deus, ut supra altare illud jugiter arderet ignis: *Ignis in altari Deo semper ardebit,* Levit. 6. v. 12. id est flamma amoris ac dilectionis, prout interpretatur Blessensis in sermone habito ad Sacerdotes: *Hic est ignis, qui in altari cordis nutriendus est à Sacerdote jugiter.* Templum, in quo post tot sæcula adorari volebat Altissimus, non in alio loco posuit, quam Jerosolymis, quæ dicitur *visio pacis*, & quidem specialiter, in certa designata urbis illius regione, quæ appellatur Sion, de qua Regius Psalter canit: *Ibi confregit potentias arcuum, scutum, gladium, & bellum.* Ps. 55. v. 4. In mole ista vastissima, cui majorem, ampliolem, aut splendidiorem toto illo tempore non aspexit sol; quæq; ex innumerabilibus marmoreis quadratis lapidibus erat constructa: 3. Reg. 9. v. 7. *Malleus, & securis, & omne ferramentum, non sunt*

Verus

deus

et

et

audita in domo, cum adificaretur. Nec
 luit DEUS, ut David, licet vir securus
 cor suum, fabricam illam erigeret, licet
 illum finem milliones multos auri & argen-
 ti accumulasset, non aliam ob causam, quod
 quod homo bellicosus, ac militaris est
 quique in pugnis ac praeliis multum effu-
 set sanguinem, sed voluit domum illam ad-
 ficari à Salomone filio suo, qui fuit Re-
 gis pacificus, & in cuius Regno semper floruit
 inalterabilis.

Hæc omnia symbola sunt, desumpta
 ex lege naturæ, quam scripta, ad exci-
 tandam, ac promovendam virtutem Man-
 tudinis. Transeamus jam ad legem gratiæ
 ac consideremus periodos Ecclesiæ, Scilicet
 ad illud æternus; ad primum suum in
 orbem ingressum, ante omnia Angelus
 mandavit, ut Pacem annuntiarent, id est
 non Herodi Judææ Præsidenti, non Syna-
 gæ Principibus, sed solum Pastoribus:
de Ecclesiæ surgentis exordium; (prouer-
 bium in nocte Nativitatis, sunt que verba
 etiam Ambrosii) *Christus nascitur, Pastores
 vigilare cœperunt;* Prima Ecclesiæ fundame-
 ta fuerunt, unio, concordia, & pax.
 Primi duo lapides jacti super illo fundame-
 nto, fuerunt duo Fratres, Petrus & Andre-

Matth. 4. Super Fraternitatem charitatis (est observatio ingeniosa Auctoris operis imperfecti) Ecclesia rectè posuit fundamenta, ut ex radicibus charitatis exuberans, quasi humor ascendat in ramos. Et pro ampliore diffusionè, ac participatione hujus fraternæ charitatis, quam in primis fidelibus desiderabat videre Apostolus, hæc illis inculcabat: Hebr. 11. v. 1. Charitas fraternitatis maneat in vobis. Duobus epithetis, sapius à nobis, licet in diverso sensu consideratis, condecoravit nos Christus; Matth. 5. v. 13. & 14. Vos estis lux mundi, vos estis sal terræ, solis nimirum, ac salis; Sol, licet nobis sit absconditus, non tamen desinit lucere ac illuminare, dum enim toties fenestras nostras ocludimus, quasi radios ipsius repellentes, nihilominus non cessat opportuno tempore benefica sua luce influere in corpora nostra, verum etiam in prædia, nostrasque possessiones: Solem suum oriri facit super bonos & malos, scriptum est Matthæi 15. capite v. 45. Sal quoque expressivum est, ac symbolum pacis ac unionis: Habete in vos sal, & pacem habete inter vos, Marci 9. v. 49. etenim, prout omnibus constat, componitur sal ex duobus elementis, sibi maximè contrariis; prout est aqua & ignis, quæ tamen simul unita,

G 4

sum-

Venerabili

Venerabili
de sanctis

M. V.
1611

summo nostro usui sunt, imo & necessitate
 satis urgenti. Ordinavit ulterius Deus: *Quid
 quid obtuleris sacrificii, sale condies, Leviticus
 25. non quod Deus illud gustet, aut manducet
 Nunquid manducabo carnes taurorum, v. 13.*
 Sed ut insinuaret Ecclesiasticis à se probari,
 parumque sibi placere illorum sacrificia, si
 si sale non sint condita, id est, si non sint
 polleant, si non prædita, si non sint impleta
 ta spiritu pacis, lenitatis, ac mansuetudinis;
 ut figuras deseramus, videamus quid de ipsa
 ipsa materia clarissime edicat, ac proclama-
 Christus apud S. Matthæum: c. 5. v. 23. *Sicchar
 munus tuum ad altare, & ibi recordatus fuerit,
 quod frater tuus habet aliquid adversum te, ut
 linque ibi munus tuum ante altare, & vade
 reconciliari fratri tuo, ut scias* (replicat Aug. querat
 operis imperfecti Hom. 11.) *quia plus diligo
 cordiam fidelium meorum, quam munera nomina
 quidam munera hominum nullum faciunt
 erum, Caritas autem illorum Dei gratiam
 ratur. Ideo in cœnaculo Sion, quam primo
 Apostoli fuerunt ordinati Sacerdotes, &
 enixè, & plus quam ullo alio tempore, Iesus
 bum incarnatum mutua illis commenda-
 vit bonam intelligentiam, ac fraternam
 dilectionem: *Hoc est preceptum meum, ut diligatis
 ligatis invicem &c. in hoc cognoscet, & ar-**

discipuli mei estis, si dilectionem habueritis ad
 invicem. Ioan. 13. v. 34. Volebat dicere: Cha-
 ritas, o mei Apostoli, & novelli Sacerdotes,
 est impressa vobis singulariter effigies mea,
 mea lineamenta, signa mea, ex quibus ab o-
 mnibus dignosci poteritis, quod sitis mei mi-
 nistri; hæc autem non sunt alti ac speciosi
 tituli, non dignitates, non gradus sublimes,
 quos conscendistis; nec hoc absque myste-
 rio; dum enim nos consecrati sumus in eum
 finem, ut consecremus, tractemus, sumamus,
 distribuamus, ac offeramus agnum illum Eu-
 charisticum, qui, ut terra cum celo pacifica-
 retur, semetipsum exinanivit, necessarium
 fuerat, ut corda nostra fierent mansiones pacis,
 mansuetudinis receptacula; at ideo non abs-
 que ratione sacratissimum Altaris Sacramen-
 tum, à S. Tridentino concilio sess. 13. c. 8. de-
 nominatum fuit: *Symbolum unitatis, & cha-
 ritatis.* Idemque insinuat S. Augustinus,
 dum dicit: *commendat no-
 bis in isto pane unitatem amare.* Ideo pri-
 mi illi Ecclesie nascentis fideles, de qui-
 bus postea scripsit S. Lucas, *Act. 4p. 2. v. 42.*
Erant communicantes in fractione panis,
 ab eodem immediate post commendantur, dum
 subjungit: *Multitudinis credentium erat cor u-
 num, & anima una.* Quis jam præsumet tractare
 illud

G 5

Nansi

Vetus
de...
...

Illud Pacis sacramentum, corde turbato, immoderato zelo accenso, ac pleno exitu maximum amaritudine?

Verum, si velimus magis vivere, ac libiliter cordibus nostris imprimere rem istam, reflectemus nos ad illum qui se in incruento nostro offert, olim autem in altari crucis cruentissimum metipsum obtulit, in qua mysteriosa ma sitis suæ verba, nihil aliud importat quam veniæ deprecationem apud pro suis crucifixoribus, & postquam à mortuis resurrexit, statim Apostolice ratem indulget remittendi peccata, næ Justitiæ reconciliari possent peccata atq; in aliis cum Apostolis colloquiis, repetivit verba illa, *Pax vobis*. Quis non videt summam curam, ac Salvatore impensam diligentiam ad ac unionem firmandam inter Ecclesiasticos. Hinc pulcherrimo ritu institutum est, in missa sacerdos vicinus sacre Communioni, proximè sibi assistenti Diacono porrigat, ut illam ulterius ad Chorum rat; sed, avertat Deus, ne sæpius cum damento timeri possit illud ipsum, quod temporibus verebatur S. Chryostomus. *Compunct. vereor (scribit) ne plures ex nobis*

biis hoc tantummodo faciant, cum Christus pacem non ex ore, sed ex corde desideret; si pax in corde non habetur, quasi in scena res agi videtur & ludo; unde per hoc exacerbari Deus credendus est, potius quam placari. Qui freenum laxat suae irae, suae passioni, praevalentis, ut odia, rancores, ac litigia reprimat inter proximos? Et tamen, inquit, Chrysostomus, *hom. de prod. iud.* & est summè considerandum, ideo se Christus immolandum tradidit manibus nostris, ut reuniremus creaturam Creatori, id est, hominem reconciliaremus Deo, firmamque inter utramque partem pacem stabiliremus: *Solve iram, inimicitias laxa, ut remedium de mensa percipias; occisus propositus Christus est, & cur occisus est, videamus, ut caelestia pacifices, ut interra reconcilies universa.* Ambrosius, *ibid.* aut quisquis alius auctor est, de conditionibus illis, quas in Prælato Ecclesiastico requirit Apostolus: *Non litigiosum, id est, (commentatur) non linguam, ac convicium relaxet, ne per eandem linguam, per quam laudes refert Deo, & Divina libat sacrificia, litium venena proferat, quia non licet de ore Episcopi (idem dic de sacerdotis) benedictionem simul & maledictionem egredi.* Incarnata veritas indistinctè omnibus, qui pa-

Nansi

Verus
de litig

Nansi

cis amantes fuerint Dei filiationem admittit: *Beati pacifici, quoniam filii Dei videntur: Matth. 5. v. 9.* Nos autem, qui solum sumus filii, verum etiam ipsum Dei filium in sacrosancta Eucharistia mensibus nostris tractamus, non deberemus fundi, summoque pudore affici, si perstram, & fors malè fundatam, odii, aversionis à proximo passionem, ad Dei familiam, ac filiationem devolveremus. *Vos ex Patre Diabolo estis, Ioan. 8. v. 44.* desideria patris vestri vultis perficere, homicida erat ab initio. Si aliquid moveat nec consilia, nec exempla, moveat saltem memoria primi illius reprobissimi plumbi postquam decidit in infernum, eundem fuisse talem, ut licet cor habuerit rancore plenum, ac totaliter odio venenum nihilominus sacrificaret, atque ita primus ex genere humano, qui barathri inferni ac tormentorum aperuit portas, fuit vindicativus, ex ipso quodammodo reddidit sacrificio. Concludo ergo cum Tertulliano, 5. 9. ad Martyr. cap. 22. licet in alio proposito: *Inveniat Diabolus pacemunitos, & concordiam armatos; pax vestra, bellum est illi.*